

Universitätsbibliothek Paderborn

**Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis
Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev
De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo**

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

I. De Patriarchatu Occidentis agitur, ut auctoritas Romanæ Ecclesiæ per Gallias sincerius expendatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

8 De Concordia Sacerdotij

societate concurreret, & una esse Ecclesia cui fide litter crederetur, unaque domus unitus Domini & unius redemptoris, in qua de uno pane & de uno calice nutriremur.

VII. Commune hoc officium communio nis cum Ecclesia Romana, cui impendendo cum ceteris provinciis Gallia astringitur, cognoverat ante omnes verutissimum ille Lugdunensis antistes Irenaeus, qui unus scriptit quod omnes sentiebant: *Ad Romanam Ecclesiam*, inquit, propter potentiorum principitatem necessè est omnem convenire Ecclesiam, quasi diceret, iuxta sinceriorem illorum verborum interpretationem, eam esse vim Vnitatis, quæ principium & originem à Petri sede trahit, ut cum ea sentiendi necessitatem ceteris imponat. Propagatam in sequentes aetas apud Gallos hujus veritatis apertam professionem docet Avitus Episcopus Viennensis: qui ad Hormisdam cum sollicitius scriberet ut à Græcorum calliditate sibi caveret, qui concordiam verbis pollicentes, dolo fortasse agebant, ait:

Quia securus, non dicam de Viennensi, sed de totius Gallie devotione pollicor omnes super statu fidei vestram captare sententiam; orate, ut sic nos perditorum professio fucata non fallat, sicut ab Unitate quam regitis veritas comperta non separabit.

Irenaeus l. 3. c. 5.
Propriæ potestim
tem principaliatam id est, pri
orem & potissimum
originem, ne quic
hinc Romanum ins
perimus famam.

Avitus ep. 87. ad
Hormisdam anno
517.

Epist. Concil. A.
quill. ad Graianum:
Tutus orbis
Romani Caput
Romanam Ecclesiam
argue idem
sacrificandum. A.
postularum fidem
ne ceteris fueret,
obsterranda fuit
Clementia vestra,
inde enim in omni
veneranda
Communionis ju
ra dimisisti.
(Quidam legant,
Communionis.)
Epist. Synodica
Concil. Chalced.
ad Leonem et cū
pax de Kyrzoy
pax de Kyrzoy
Vic.

VIII. Sanè duplice nomine ad retinendam cum Ecclesia Romana communionem Galli obligantur, quia in Romana sede tum Universalis Ecclesiae Caput, tum Occidentalis Ecclesiae Patriarchatum suspiciunt. Constat enim illos, aquè ac Concilium Aquileiense, (cui præterat Ambrosius) Totius orbis Romani Caput Romanam Ecclesiam agnoscere, unde in omnes veneranda communionis jura dimisant. Adeo ut à Concilij Chalcedonensis societate alienos se esse putarent, nisi juxta sextorum illorum Patrum sententiam, non solum singularum Ecclesiarum, sed etiam Universalis Ecclesiae Caput Romanum Pontificem profiterentur.

CAPUT III.

Synopsis.

I. De Patriarchatu Occidentis agitur, ut auctoritas Romana Ecclesia per Gallias sincerius expendatur.

II. Ecclesiæ divisio per provincias ad exemplum Imperij, ab Apostolis. Probatur è Petro & è variis locis Pauli; ubi de Creta.

III. De Asia, cuius etiam menio apud Ioannem, de Achæa, & Macedonia.

IV. Huc allusit Tertullianus.

V. Origine trium precipuarum Metropoleon, Roma, Alexandrina, Antiochene. Earum Sacerdotes, Archiepiscopi, Exarchi, & Patriarche tandem ditti.

De Patriarchis Indoerum in Oriente. Emendata lex Codicis Iustiniani. Filii deletis, Patriarcharum nomen cessit Archiepiscopis Christianorum.

VI. Canonis sexti Niceni interpretationes breviter recensentur.

VII. De jure Patriarchico trium Episcoporum hic agi probatur, preter aliorum argumenta, ex Hieronymo, Innocentio, & Theodoreto.

VIII. Ei si ceterorum quoque Metropolitarum jura hoc canone firmantur. Ex collatione canonis secundi Conf. cum Niceno colligitur hic etiam agi de Diœcessibus Asiana, Pontica, & Thracica. Earum mentio sub Constantino.

IX. Explicatus insignis Socratis locus de Diœcessis & de Patriarchis. Diœceseon limites non violando sanctum canone secunda Synodi. Lege Theodosii certi Episcopi designati ad communionis consor tium. Emendata & illustrata lex 3. Cod. Theodos. de fide catholica. De jure danda communionis per Thraciam.

X. Error Socratis, qui Nicetario Episcopo Constantinopolitano hoc tributum putat. Et Sozomeni, qui urbe regia coeret. Jus illi collatum indefinitè, ad exemplum Romani Pontificis. Altera Socratis hallucinatio, qui sententiam canonis secunda Synodi & Theodosii miscit. Patriarchæ apud Socratem iudicem cum Episcopis deletis à Theodosio ad fidei confor tium.

XI. Asiana Diœcessis ecclesiastica ex undecim provinciis, quarum una est Asia Proconsularis. Eius Metropolis, & totius Asiane, Ephesus. Pontica Diœceses fines. Vicarij sedes, Cesarea in Cappadocia. Unde dignitas Episcopi qui Pontice prærebat. De Thracia & ejus Exarcho. Explicata confessus Concilij Chalcedonensis. Thracia sub Episcopo Constantinopolitano. Dna reliqua Diœceses in ejus dictione transierunt decreto Concilij Chalcedonensis.

XII. Obicitur non agi de Patriarchio jure in canone Niceno, ex jure ordinationum, quod Episcopo Alexandrino competit per Egyptum; quale Romano Pontifici non competebat, nisi in Metropoli Romana. Fines antiqui Metropoleos Romane.

I. **N**ON aliena erit à proposito nostro de Patriarchatu Occidentis accusator disceptatio; imò vero prorsus necessaria, si Ecclesia Gallicana cum Romano Pontifice communionis vinculum perfectè cognoscere, ejusque quam per Gallias & ceteras Occidentis provincias exercuit auctoritatis fines perspectos habere velimus. Non possum in eorum sententiam ire qui recens Græculorum schismaticorum commentum esse putant tributionem illam omnium Diœceseon quæ Occidentem Romano Pontifici veluti Patriarchatum limitibus suis circumscriptum assignat. Fato r equidem id à Zonara & Balsamone ob servatum in commentariis quos ad sextum canonem Concilij Nicenæ ediderunt. Sed non ideo veterum menti hanc commentationem adversari censendum est, quod Græcis sit approbata. Quia vero dignitas Romanæ fidei augetur ex hac tractatione, quæ alioqui densis tenebris est obsepta, lu cem

Zonara: 1510
ad p. 67. 7. 7.
Ecclesiæ &c. 2. 7.
Expositio &c. 7. 7.
Expositio &c. 7. 7.

& Imperij Lib. I. Cap. III.

9

cem aliquam illi scenerari conabor: quam, ut major sit, in contractum velut orbem co-gam.

I. Ecclesiæ ad exemplum Romani Imperij per provincias ab Apostolis ita tributas fuisse, ut inter fratres, ejus Episcopi prima sententia haberetur cui metropolitanae urbis Episcopatus concreditus fuisse, absque ullo negotio probari potest. Inde est quod epistola Petri canonica, Christianos, ad quos est data, provinciarum Romanarum limitibus circumscrivat, *Ponti, Galatiae, Cappadocie, & Asia*. Quæ ratio provinciarum in ecclesiastica dispositione semper viguit, adeo ut Nicomedia Bithyniæ, Cesarea Cappadociae, Amasea Ponti, Ephesus Asia Proconsularis, primatum metropoliticum præ ceteris provinciarum illarum civitatis obtinerint. Idem jus Ancyra apud Galatas sibi semper vindicavit; ita ut Ancyra Ecclesia inter apostolicas eo nomine à Julio I. apud Athanasium recensetur, quod Ecclesiæ Galatæ provinciæ, cuius metropolim Ancyra teneret, Paulus epistolam suam direxerit. Hoc Apostolorum fuisse propositum illustrius sane ostendi non potest quam ex demandata Tito Cretæ insula sollicitudine, ut Presbyteros (seu mavis Episcopos, ut ipse Paulus sequenti verificulo interpretatur) oppidatum constitueret. Manus imponitur Episcopis à synodo provinciæ, cui salrem tres Episcopi praesentes intersint, ceteris scripto consensum præbentibus; sed ea lege, ut Metropolitano τῷ κύρῳ, decretum, & totius negotii auctoritas servetur, juxta canones Nicænos. Hanc formam non aliunde profectam censere par est quam ex Apostolorum institutione, quæ Paulo hinc delineatur. Ordinatio equidem fit à collegio & cœtu Episcoporum, per impositionem manuum Presbyteri; sed ea conditione, ut unus aliquis portioni jure decretum interponat ad vicem Titii, qui disponendam & ordinandam provinciam à Paulo suscepit. Vnde fluxit ut Creta provinciæ ecclesiastica, & Gortyna civitas metropoliticum privilegium illius insula eximum semper habuerit.

III. Asia Proconsularis, Attali Regis legato ad Romanos delata, Ephesum urbem tanquam provinciæ metropolim colebat, ut testatur Antonini Imp. rescriptum: qui ad desideria Asianorum rescripsit, Proconsulem ad eam urbem ea de causa appellere debere, cum ingrederetur provinciam. Asia vero ita constituta fuit, ut septem Episcopis, quos Ioannes recentet, commissa fuerit, eo tamen ordine, ut ab Ephesi dignitate nihil decederet. atque ideo in ea

civitate Paulus lares quodammodo fixit, cùm Asiam ad fidem eruditet, ut conqueritur Demetrius in Actis; & Ioannes Ephesum Cathedra sua cohonestavit. Cui non erit ignota Achaia in provinciæ formulam à Romanis redacta, (cujus metropolis erat Corinthus, ut docet Annaeus Florus) is consilium Pauli perspectum habebit, cur literas suas non solum ad Corinthios, verum etiam ad omnes qui sunt in Achaia fratres, prescribat. Nempe Achaia & Corinthus nexus metropoleos & provinciarum adinvicem continebantur; ut & Thessalonica, & Macedonia. quæ ratio eundem Paulum impulit ut suis literis & Thessalonicenses, & ceteros qui erant in Macedonia fratres admonereret.

IV. Sanè apud veteres summa ratio habita fuit earum Ecclesiærum quæ ab ipsis Apostolis institutæ sinceriūs fidei traditiones conservasse censebantur. Verum non immoror huic privilegio. In id enim duntaxat impræsentiarum elabore, ut pateat veterum testimonio, Ecclesiærum per provincias divisionem ab Apostolis fluxisse. Huic sententiæ innititur Tertullianus, cùm haereticorum præscriptionibus elisis, eos ad apostolicarum Ecclesiærum traditiones provocat. *Proxime est tibi Achaia, habes Corinthum. Si non longe à Macedonia, habes Philippos, habes Thessalonicenses. Si potes in Asiam tendere, habes Ephesum. Si autem Italiae adages, habes Romanam.*

V. Verum etiæ forma dividendarum provinciarum & metropoleon ab Apostolis manaverit; hac tamen divisio ab Episcopis qui erant in majoribus urbibus constituti per incrementa variorum temporum aucta, tandem ultimam dispositionem consecuta est. Vnde profectum ut celebriorum civitatum Episcopi jus quoddam eximium in ceteras Ecclesiæ adepti fuerint: quod ei privilegio respondet, quo ratione originis potiuntur erga colonias à se deducetas eæ urbes quæ inde *Mares* appellantur à veteribus. Ius autem illud officiis quibusdam continebatur; quæ validiora erant vel remissiora inter Ecclesiæ, prout usu & consuetudine invaluerant. Iuris istius quasi possessione in plerasque provincias conspicue erant tres illæ Imperij Romani Civitates, Roma orbis Domina, Alexandria Ægyptiaci regni Princeps, & Antiochia regina Orientis: quarum civitatum Episcopi eximiis privilegiis gaudebant; quæ consuetudine & moribus firmata primum, postea Nicene Synodi decreto sancta sunt. Sanè dissimulandum non est, eo canone tres illos antistites Episcoporum tantum vel ad summum Me-

A. c. 19. & 20.
Codex maritrij
Timorhei apud
Phosom immi-
tante 214.
Ireneus, 2.c. 17.

Florus lib. 2.c. 6.

2. Cor. c. 1.
Ecclesia Dei que
est Coriæbi cosa
conuictus sanctus
qui fons in uni-
verso Achaia.
1. Theffal. c. 4.

Vide infra lib. 6.c.
1. lib. 7.c. 4. §. 7.
c. 16. §. 7. 8. 9.
Balus Natus ad
Agobardum pag.
112.

Tertull. de Pecc.
script. c. 36.

Dio. Chrys. Orat.
31. Herodianus.
Iosephus de Bello
Iud. l. 3. c. 3.

B

1. Pet. 1.

Præcept. ad Ga-
latis c. 1. & 1. Cor.
c. 1. meminit
collegerunt que
non in ecclæsi
Gloria.

In ad Tit. c. 1.
Religio te Cretæ,
nec placet per
exemptos Presby-
teros, sicut & ego
Episcopi nō.

Kant. = 10.

I. 4. ff. de offic.
Procœdia.

Apocalypsis 1.